

РЕЗЮМЕТА

на публикациите на гл. ас. д-р Яна Валентинова Чанкова, представени за участие в конкурс по направление 2.1. Филология/ Германски езици (Английски език - историческа граматика), обявен в „Държавен вестник“ бр. 81 от 10.10.2017 г.

Научните ми интереси принадлежат към полето на Историческата лингвистика и по-конкретно се фокусират върху областите на Историческата граматика на английския език, Сравнителната граматика на езиците от германската група и Сравнителния исторически синтаксис. Предпочитаната от мен концептуална рамка е тази на *Минималистичната програма* (*The Minimalist Program*, Chomsky 1995 and further), която прилагам спрямо корпусния материал именно в качеството ѝ на *програма*, а не на *теория*, а това ми позволява да използвам изследователски модел, който се характеризира като набор от насоки за развитието на лингвистичната теория, основаващи се на принципите на минимализма, и който позволява интегрирането на допълнителни инструменти за анализ.

I. Основният труд, с който кандидатствам по обявения конкурс, е монографията *ASPECTS OF THE THEORY OF SCRAMBLING* (Blagoevgrad: South-West University Press, 2016, ISBN 978-954-00-0088-6), която представлява сравнително изследване в диахронна перспектива върху проявленията на дислокационната операция скрамблинг в староанглийския език (западно-германска група) и староисландския език (северно-германска група) като езиков феномен, който се реализира на границата на синтактичния и семантичния компоненти на граматиката, като към базата данни се прилага интегриран минималистичен изследователски подход. От гледна точка на използваната концептуална рамка операцията скрамблинг се определя като незадължителна и са потърсени семантични и информационно-структурни фактори, с цел да се определи в каква степен подобни фактори оказват влияние върху принципите за линеаризация. Приносните моменти в монографията са свързани с изводите, направени вследствие на анализа на синтактичните характеристики на дислокационната операция скрамблинг, необходимите структурни условия, които трябва да бъдат налични, за да може тази операция да се задейства, вида на глаголните аргументи, които най-често стават цел на скрамблинга и основните свойства на изходната и крайната позиция на скрамблираните аргументи. Изследването е приносно и с това, че представя алтернатива на онези формални синтактични модели, които обясняват скрамблинга като операция, мотивирана от необходимостта да се проверяват силни черти за съгласуване по падеж. Също така, то представлява и алтернатива на ред семантични и информационно-структурно базирани модели, които разглеждат скрамблинга като механизъм, провокиран от необходимостта да се проверяват силни или слаби функционални черти за съгласуване.

II. Статиите, с които кандидатствам за конкурса, могат да бъдат обособени в две групи, като ще започна с групата на статиите, които дискутират въпроси от областта на Историческата лингвистика:

1. ON TWO TYPES OF DOUBLE OBJECT CONSTRUCTIONS IN OLD ENGLISH AND OLD ICELANDIC. In: *Studies in Linguistic Variation and Change: From Old to Middle English*. Fabienne Toupin and Brian Lowrey (eds). Cambridge Scholars Publishing, 2015, p. 178-197, ISBN (10) 1-4438-7542-2. Тази статия съобщава резултатите от изследването на два типа староанглийски и староисландски конструкции, ексцерпирани от корпусите *The York-Toronto-Helsinki Parsed Corpus of Old English Prose* (Taylor, Warner, Pintzuk, Beths 2003) и *Íslendinga Sögur* (Kristjánssdóttir,

Rögvaldsson, Ingólfssdóttir, Thorsson 1998), а именно: тип V-DO(Acc)-IO(Dat), при който прякото допълнение се дислоцира с цел прикрепване (*adjunction*) към крайна позиция в дясната периферия на глаголната фраза (*VP-internal Scrambling*) и V_{fin} -DO(Acc)-IO(Dat)- $V_{non-fin}$, при който и двете глаголни допълнения се дислоцират с цел прикрепване към крайни позиции в лявата периферия на глаголната фраза (*short-distance Scrambling*). На базата на основната презумция, че операцията скрамблинг представлява незадължителна от синтактична гледна точка дислокация (Wallenberg 2009), статията анализира, сравнява и прави изводи за най-важните синтактични характеристики на споменатите типове конструкции, например: вида на скрамблираните глаголни аргументи, структурните условия, при които е възможно да се осъществи съответната дислокация, свойствата на изходната и крайната позиция на дислоцираните аргументи и др. Не на последно място статията разглежда някои от начините, по които различни фактори (семантични, информационно-структурни и прозодични) си взаимодействат със синтактичните характеристики на изследваните конструкции.

2. DOUBLE OBJECT SCRAMBLING: SOME INFORMATION STRUCTURAL IMPLICATIONS. In: *International Scientific and Practical Conference "WORLD SCIENCE"* (The goals of the WorldScience 2016) 2(6), vol.4. Ajman, UAE: ROSTranse Trade FZC Company, 2016, p. 14-20, ISSN 2413-1032. Във фокуса на тази статия попадат староанглийски и староисландски конструкции от типа V_{fin} -IO(Dat)-DO(Acc)- $V_{non-fin}$, ексцерпирани от корпусите *The York-Toronto-Helsinki Parsed Corpus of Old English Prose* (Taylor, Warner, Pintzuk, Beths 2003) и *Íslendinga Sögur* (Kristjánsdóttir, Rögvaldsson, Ingólfssdóttir, Thorsson 1998), които биват анализирани от гледна точка на дефиницията на скрамблинга като незадължителна дислокационна операция с цел прикрепване (*adjunction*) на дислоцираната XP проекция (Wallenberg 2009). Макар че се позиционира в полето на изследванията, които определят скрамблинга като незадължителна операция, тази статия се отграничава от теоретичните модели, които приемат, че скрамблингът е семантично ненатоварен и твърди, че той е семантично и прагматично ефективен, като привежда доводи в подкрепа на анализа на скрамблинга като операция, която изпълнява междинна функция при съотнасянето на семантичните роли и реда на синтактична реализация на аргументите. Статията дискутира и някои от начините, по които различни фактори (семантични, информационно-структурни и прозодични) си взаимодействат с основните характеристики на операцията скрамблинг.

3. GENERATING EXTERNAL ARGUMENTS IN OLD ICELANDIC. In: *Contrastive Linguistics*. vol3. P. Asenova (ed.). Sofia: Sofia University Press, p. 25-37, 2012, ISSN 0204-8701. Тази статия използва концептуалната рамка на *Минималистичната програма* (Chomsky 1995 and further), за да предложи формалистично описание на позициите на номинативните подлози в староисландския език въз основа на данни от корпуса *Íslendinga Sögur* (Kristjánsdóttir, Rögvaldsson, Ingólfssdóttir, Thorsson 1998). В изречения с подлог в начална позиция (SVO), анализ, който постулира движение на глагола от вида v-T, е предпочетен пред анализ, при който глаголет извършва движение от вида v-AgrS. Движението на финитния глагол до AgrS обаче става задължително в случаите, когато функционалната проекция C, съдържаща абстрактната глава к бъде проектирана от Лексикона, крайният резултат от което са изречения от тип V2, в които подлогът не заема начална позиция. Предложеният тук анализ, според който подлогът се придвижва до проекция spec-AgrSP в изречения със словоред от тип V1 и в изречения с различни варианти на словоред от тип V2, е съвместим както с TP анализа на изречения от тип SVO, така и със CP анализа на изречения от типове V2 и V1.

4. ON SCRAMBLING IN OLD ICELANDIC. In: *Contrastive Linguistics*. vol.3. P. Asenova (ed.). Sofia: Sofia University Press, p. 51-71, 2014, ISSN 0204-8701. С оглед на факта, че свойствата на крайната позиция или „целта“ на операцията скрамблинг са от основно значение за категоризирането на синтактичния тип на тази операция, това изследване е насочено към определянето на всички възможни „цели“ от изреченската структура. Идентифицирани са четири подобни цели – VP, AgrSP, TP и една вътрешна за VP позиция – в потвърждение на хипотезата на Уолънбърг (Wallenberg 2009), която дефинира операцията скрамблинг като лява дислокация с цел прикрепване (*adjunction*) на дислоцираната XP проекция. Подобна дефиниция се валидизира от анализа на основните характеристики на операцията скрамблинг на базата на материал от корпуса *Íslendinga Sögur* (Kristjánsdóttir, Rögnvaldsson, Ingólfssdóttir, Thorsson 1998). Също така анализът показва, че елементите, които могат да бъдат засегнати от операцията скрамблинг, не са ограничени от гледна точка на референциален тип, т.е. става въпрос за XP проекции, включително (не)определени и (не)маркирани за падеж глаголни допълнения (DPs) както и различни видове обстоятелствени пояснения (PPs, ADVPs).

5. ON TWO TYPES OF SCRAMBLED ORDER IN OLD ENGLISH. In: *Paisii Hilendarski University Research Papers*. vol.51(1). Plovdiv: Plovdiv University Press, 2013, p. 111-123, ISSN 0861-0029. В статията се прилага интегриран минималистичен подход при анализа на два вида староанглийски конструкции: V_{fin} -IO(Dat)-DO(Acc)- $V_{non-fin}$ и V_{fin} -DO(Acc)-IO(Dat)- $V_{non-fin}$, ексцерпирани от корпуса *The York-Toronto-Helsinki Parsed Corpus of Old English Prose* (Taylor, Warner, Pintzuk, Beths 2003). Важността на тези конструкции за постигането на обяснителна адекватност се свързва с факта, че при тях операцията скрамблинг включва лява дислокация и на двете глаголни допълнения (прякото - във винителен падеж и непрякото - в дателен падеж) с цел прикрепване към крайни позиции в лявата периферия на глаголната фраза, което позволява да се направят изводи за вида на дислоцираните фрази, основните свойства на изходната и крайната позиция и механизма на проверяване на чертите за съгласуване по падеж на тези фрази и структурните условия, при които разглежданата дислокация може да се осъществи. Изводите подкрепят твърдението, че скрамблинг представлява незадължителна дислокационна операция, т.е. операция, която не е мотивирана от необходимостта да се проверяват силни черти за съгласуване по падеж или силни функционални черти за съгласуване.

6. ASPECTS OF VP-INTERNAL SCRAMBLING IN OLD ENGLISH AND OLD ICELANDIC. In: *Cross-linguistic Interaction: Translation, Contrastive and Cognitive Studies. Liber Amicorum in Honour of Prof. Bistra Alexieva*. D. Yankova (ed.). Sofia: Sofia University Press, 2014, p. 545-562, ISBN 978-954-07-3689-1. Староанглийските и староисландските глаголи от класа на *giefan/ gefa* най-често образуват конструкции, при които непрякото допълнение в дателен падеж предхожда прякото допълнение във винителен падеж, но при определени условия те могат да генерират алтернативен словоред, при който непрякото допълнение следва прякото. Последният се разглежда като следствие от действието на дислокационната операция *VP-internal Scrambling* или скрамблинг в рамките на глаголната фраза. В резултат на анализа на материал, ексцерпиран от корпусите *Íslendinga Sögur* (Kristjánsdóttir, Rögnvaldsson, Ingólfssdóttir, Thorsson 1998) и *The York-Toronto-Helsinki Parsed Corpus of Old English Prose* (Taylor, Warner, Pintzuk, Beths 2003) се установи, че споменатата операция засяга различни видове преки допълнения, в това число (не)определени и явно (не)маркирани за падеж DPs, а също и DPs, които се реализират от местоимения, като ги придвижва от изходна

позиция, маркирана за падеж в крайна позиция, немаркирана за падеж. Операцията *VP-Internal Scrambling* е незадължителна от синтактична гледна точка, т.е. тя не е провокирана от действието на механизмите за проверяване на черти, но може да бъде мотивирана от семантични, информационно-структурни или прозодични фактори.

7. V_{fin} -DO(ACC)-IO(DAT)- $V_{non-fin}$ SCRAMBLED ORDER IN OLD ENGLISH: INFORMATION STRUCTURAL IMPLICATIONS. In: *Trees of Knowledge: Roots and Routes (Essays in Honour of Michael Grancharov)*. Snezha Tsoneva-Mathewson, Yana Rowland and Vitana Kostadinova (eds). Plovdiv: Plovdiv University Press, 2016, p. 98-111, ISBN 978-619-202-203-7. Статията интерпретира данните, получени при анализа на староанглийски конструкции от вида V_{fin} -DO(ACC)-IO(DAT)- $V_{non-fin}$, ексцерпирани от *The York-Toronto-Helsinki Parsed Corpus of Old English Prose* (Taylor, Warner, Pintzuk, Beths 2003) и привежда доказателства в полза на хипотезата за системното взаимодействие между незадължителната дислокационна операция скрамблинг и компонентите на информационната структура на изречението. Тази статия допълва аргументацията, изложена в DOUBLE OBJECT SCRAMBLING: SOME INFORMATION STRUCTURAL IMPLICATIONS (статия 2. по-горе), като добавя нови доводи, подкрепящи твърдението, че операцията скрамблинг може да си взаимодейства с общите принципи на дискурса и да оказва влияние върху семантичната и прагматичната интерпретация на изреченията.

8. “WHY SEEK’ST THOU THEN TO COVER WITH EXCUSE, THAT WHICH APPEARS IN PROPER NAKEDNESS?” (A MINIMALIST EXCUSE FOR THE SPREAD OF DO-SUPPORT IN EMDE). In: *Linguistics - History, Challenges, Perspectives*. Blagoevgrad: South-West University Press, 2013, p. 217-228, ISBN 978-954-680-908-7. Тази статия прилага инструментите за анализ на *Минималистичната програма* (Chomsky 1995 and further) спрямо материал, ексцерпиран от три произведения от периода на ранния съвременен английски език (PSAE), за да дискутира определени аспекти на механизма движение на главата на фразата в различните му проявления (*V movement, T movement*). В резултат на анализа на изречения със и без употреба на *do* във функцията му на спомагателен глагол от всички комуникативни типове се стига до заключението, че времевият афикс T, който служи като глава на финитните изречения в PSAE, е слаб афикс, чийто изисквания могат да бъдат задоволени посредством два основни механизма – сливане (*merger*) и привличане на черти (*attraction*), и по изключение посредством движение (*movement*). При анализа на различни видове отрицателни изречения се установи, че в PSAE се срещат две конкуриращи се отрицателни структури: в една от тях *not* може да се определи като VP-наречие, а в другата - като глава на отрицателната фраза NEGP.

Друга група статии се основават на изследването и анализа на различни бази данни и съобщават резултатите и изводите, до които колегите ми и аз сме достигнали при приложението на различни интердисциплинарни подходи и практики, вследствие на съвместната ни работа по научноизследователски проекти. По Проект № 530962-LLP-2012-DE-KA2-KA2MP /PHRAS/ INTERPHRASEOLOGIE FÜR STUDIEN UND BERUFSMOBILE съм участвала като лингвист изследовател и мениджър, отговорен за научните аспекти на проекта от българска страна, а резултат от участието ми са следните две статии:

9. MULTILINGUALISM THROUGH LIVING AND CELEBRATING TOGETHER, coauthored with Teodora Kiryakova-Dineva. In: *Gelebte Mehrsprachigkeit –*

Living Multilingualism. Bettina Bock, Sadriye Güneş and Teodora Kiryakova-Dineva (eds). Hamburg: Verlag Dr. Kovač, 2015, p. 73-88, ISBN-10: 3830083130.

10. INTERCULTURAL DIALOGUE FOR EDUCATION IN THE MEDITERRANEAN REGION, coauthored with Teodora Kiryakova-Dineva and Mariya Hadzhipetrova-Lachova. In: *EDULEARN17 Proceedings (9th International Conference on Education and New Learning Technologies)*. Luis Gómez Chova, Alejandro López Martínez, and Ignacio Candel Torres (eds). Barcelona: IATED Academy, 2017, 3920-3926, ISBN: 978-84-697-3777-4, ISSN: 2340-1117, doi: 10.21125/edulearn.2017.1845.

По Проект № SRPA 19/15 /2014-2015 г./ и по Проект № А8/ 2016 г. ИНОВАЦИОННИ СИСТЕМИ, БАЗИРАНИ НА ЗНАНИЯ взех участие като лингвист изследовател, а резултатите от съвместната работа с колегите ми са обобщени в следната статия:

11. EVALUATION OF THE ACCURACY OF THE BGLEMMATIZER, coauthored with Elena Karashtranova, Grigor Iliev, Nadezhda Borisova and Irena Atanasova. In: *Proceedings of the Sixth International Scientific Conference – SWU, FMNS 2015*. Blagoevgrad: South-West University Press, 2015, p. 152-156, ISSN 1314-0272.

III. Освен това за конкурса представям и две публикации на преводи от староисландски език на поеми от „Старата Еда“:

1. ТЪЙ РЕЧЕНИ СА НА ВИСОКИЯ СЛОВАТА... (оригинално заглавие HÁVAMÁL), в съавторство с Айгир Сверисон. София: Издателство „Фенея“, 2012, ISBN 978-954-9499-92-6.

2. ПРЕДСКАЗАНИЕТО НА ПРОРОЧИЦАТА (оригинално заглавие VÖLUSPÁ), в съавторство с Айгир Сверисон. София: Издателство „Роборид“, 2013, ISBN 978-619-7038-03-3.

VI. На последно място ще посоча една монография, преработена с учебни цели, която се базира на изследването, което проведох при написването на моята докторска дисертация със заглавие „ПРОИЗХОД И РАЗВИТИЕ НА АНАЛИТИЧЕН ПЕРФЕКТ В АНГЛИЙСКИЯ ЕЗИК (ИЗСЛЕДВАНЕ ВЪРХУ ГРАМАТИКАЛИЗАЦИЯТА НА СЪВРЕМЕННИТЕ ЗНАЧЕНИЯ НА АНГЛИЙСКИЯ ПЕРФЕКТ)“:

1. РАЗВИТИЕ НА КАТЕГОРИЯТА ПЕРФЕКТ В СТАНДАРТНИЯ АНГЛИЙСКИ ЕЗИК. Благоевград: Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2014, ISBN 978-954-680-969-8.

Изнасяла съм и доклади на конференции (които не са публикувани) върху въпроси и проблеми, пряко свързани с темата на основния ми труд, а коментарите и препоръките, направени от водещи специалисти в областта на теорията на скрамблинга и на историческата лингвистика, ми помогнаха при верифицирането на резултатите от изследването и при доработването и доизясняването на направените изводи и заключения. Следва списък на по-важните международни конференции, на които съм представила резултатите и изводите от изследването:

1. INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON VERBS, CLAUSES AND CONSTRUCTIONS. THEORY, VARIATION AND CHANGE (VCC2013), LOGROÑO, SPAIN, November 2013. Title of the talk given at the conference: ON TWO TYPES OF SCRAMBLED ORDER IN OLD ENGLISH AND OLD ICELANDIC.

2. INTERNATIONAL CONFERENCE ON ENGLISH HISTORICAL LINGUISTICS (ICEHL-18), LEUVEN, BELGIUM, July 2014. Title of the talk given at the conference: GENERATING V_{fin}-DO(ACC)-V_{non-fin}-IO(DAT) AND V_{fin}-IO(DAT)-V_{non-fin}-DO(ACC) ORDERS IN OLD ENGLISH AND OLD ICELANDIC.

3. INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON VERBS, CLAUSES AND CONSTRUCTIONS (VCC2014), LOGROÑO, SPAIN, October 2014. Title of the talk given at the conference: ASPECTS OF VP-INTERNAL SCRAMBLING IN OLD ENGLISH AND OLD BULGARIAN, co-authored with Lachezar Perchekliyski (in press with *GERMANOSLAVICA /Zeitschrift für germano-slawische Studien/*).

4. INTERNATIONAL CONFERENCE ON HISTORICAL LINGUISTICS (ICHL-22), NAPOLI, ITALY, July 2015. Title of the talk given at the conference: GENERATING V_{fin}-IO(DAT)-DO(ACC)-V_{non-fin} ORDERS IN OLD ENGLISH AND OLD ICELANDIC.

5. BIENNIAL CONFERENCE ON THE DIACHRONY OF ENGLISH (CBDA-4), TROYES, FRANCE, July 2015. Title of the talk given at the conference: V_{fin}-IO(DAT)-V_{non-fin}-DO(ACC) IN OLD ENGLISH AND OLD ICELANDIC: HOW CONSTRAINED CAN OPTIONAL MOVEMENT BE?

6. 22ND GERMANIC LINGUISTICS ANNUAL CONFERENCE (GLAC 22), REYKJAVÍKUR, ICELAND, May 2016. Title of the talk given at the conference: DIRECT OBJECT SCRAMBLING AND DOUBLE OBJECT SCRAMBLING: INFORMATION STRUCTURAL IMPLICATIONS.

7. THE SYNTAX-DISCOURSE INTERFACE: APPROACHES, PHENOMENA, AND VARIATION, BARCELONA, SPAIN, November 2016. Title of the talk given at the conference: INDIRECT OBJECT SCRAMBLING AND DOUBLE OBJECT SCRAMBLING: ARE THEY AS SIMILAR AS BLACK AND WHITE?

8. INTERNATIONAL BIENNIAL CONFERENCE ON THE DIACHRONY OF ENGLISH (CBDA-5), TOURS, FRANCE, July 2017. Title of the talk given at the conference: INFORMATION STRUCTURAL EFFECTS ON DOS CONSTRUCTIONS.

Горепосочените публикации допринасят не само за развитието на теорията на скрамблинга като дислокационна операция, която се реализира на границата на синтактичния и семантичния компоненти на граматиката, но и с оглед на интегрирането на минималистичния изследователски подход и теорията за информационната структура на изречението. Много от тях съобщават резултатите от изследвания върху синтаксиса на староисландския език, които съм направила по време на четирите ми специализации към Университета на Исландия (през 2010, 2012, 2015 и 2016 г.) и отразяват препоръките, коментарите и мненията, които получих по време на събеседванията ми с колегите от университета и от изследователския център „Ауртни Магнюсон“, на които дължа огромна благодарност - Проф. Хьоскюлдур Трауинсон, Проф. Йон Аксел Хардарсон и Доц. Тоурхатлюр Ейторсон. Същевременно не може да се скрие, че тези публикации повдигат множество въпроси и проблеми, които не намериха правдоподобно или еднозначно решение на този етап и на които смятам да посветя бъдещите си изследвания.